

Marele cotidian milanez Corriere della Sera a publicat în luna august un articol extraordinar închinat culturii românești, semnat de cel mai respectat critic muzical și eseist italian, Paolo Isotta. Articolul e prilejuit de Concursul Internațional de Canto Hariclea Darclée de la Brăila. Autorul, om de vastă cultură, evocă tărmurile noastre începând cu versurile lui Ovidiu din Tristia, compuse la Tomis, unde-l exilase Împăratul Augustus.

“România lui Ovidiu - scrie Paolo Isotta - își caută originile poetice și culturale: unul dintre marii romancieri ai secolului trecut, Vintilă Horia, publica în 1960 în limba franceză minunata narațiune *Dumnezeu s-a născut în exil* dedicată poetului.

Un port, însă fluvial de data aceasta, e și Brăila, mai recent decât Tomis - Constanța de azi. Acolo s-a născut în 1860 Hariclea Haricli, cunoscută în artă cu numele Hariclea Darclée, retrasă de pe scenă în 1918 și trecută la cele veșnice în București, în 1939. Studiase canto în țara natală, apoi la Paris cu Fauré; iar calitățile sale atât de remarcabile o făceau să debuteze nu într-o sală oarecare, ci de-a dreptul la Opera din Paris, în rolul Marguerite din *Faust* de Gounod. În 1890

ap

ărea deja la Teatrul alla Scala în

Le Cid

de Massenet; și în același teatru era protagonistă în premiera absolută a operei

La Wally

de Alfredo Catalani, cea mai izbutită creație a acestui compozitor admirat de Toscanini și de Mahler. Iar la Teatrul Costanzi de la Roma (azi Teatro dell' Opera) Hariclea avea să fie protagonista a două

premiere absolute

de o cu totul altă importanță,

Iris

de Mascagni în 1898 și

Tosca

de Puccini în 1900.

Soprană *drammatico di agilità*, Darclée avea să abordeze și un repertoriu lejer, în special rolul Adinei din *L'Elisir d'amore*, sau Norina în *Don Pasquale* de Donizetti. Capitolele care-i sunt dedicate în enciclopedii uită să menționeze faptul că pentru un turneu cu această din urmă operă Darclée făcuse apel la un tânăr de 23 de ani, care avea să devină - dacă nu era deja - cel mai mare dirijor al secolului 20. Citim, într-o scrisoare a lui Gino Marinuzzi către părintele său, trimisă în 15 iunie 1905: « Am repetat azi cu Darclée, o doamnă simpatcă, care se bucură de o reputație uluitoare. Este o excelentă artistă, care are însă și ea

Written by Administrator

Thursday, 03 September 2015 22:29 - Last Updated Thursday, 03 September 2015 16:31

defectele divelor... E o prezență atrăgătoare, plăcută. Are o voce frumoasă, fenomenală ca extensie, de la

sol grav

de contralto la

sol acutissim

de flaut. Te asigur că vom avea un splendid

Don Pasquale

». Iar pe 18 iunie: «Darclée, după premieră, s-a revelat a fi o colegă perfectă. Repetase atât cât am considerat că era necesar, lăsând la o parte orice atitudine de divă. Te asigur, e atât de bună».

Dincolo de bunătate, de generozitate, ea este și de o mare forță de caracter. Compania se afla la Modena, unde orchestra locală se dovedea de cel mai slab nivel. La prima reprezentație, când și-a dat seama că uvertura fusese “asasinată în mod barbar”, Marinuzzi s-a retras în loja sa, plângând. Hariclea s-a dus imediat după el: «Prințesa m-a îmbrățișat, pur și simplu. A pus să mi se aducă flori de portocal și suc de portocale, apă minerală și șampanie».

România are cultul gloriilor sale. Mă gândeam la acest lucru nu de mult scriind în aceste pagini (ale ziarului *Corriere della Sera*, n.n.) un articol la împlinirea a 60 de ani de la dispariția lui George Enescu, unul dintre compozitorii supremi ai secolului 20. Tot așa, la Brăila, din 1995 înapoi se desfășoară Concursul Internațional de Canto dedicat memoriei lui Darclée, unul dintre cele mai importante din lume, la care concurează în acest an, între 28 iulie și 9 august, nu mai puțin de 184 de tineri artiști.

Totul e datorat unei alte stele a cântului, de o inteligență și o generozitate demne de Hariclea, Mariana Nicolesco, soprana româncă de școală italiană, inegalabilă interpretă (care s-a dedicat și muzicii contemporane, de avangardă) a unor roluri ca Elettra în *Idomeneo* de Mozart,

Beatrice în

Beatrice

e di Tenda

de Bellini, Maria în

Maria di Rohan

de Donizetti sau Violetta în

La Traviata

de Verdi: performanța ei în această operă la

Maggio Musicale Fiorentino

în 1976, minunat dirijată de Thomas Schippers, e nemuritoare prin puritatea vocală, omogenitatea timbrală, tehnica de canto, delicatețea psihologică și interpretativă.

Written by Administrator

Thursday, 03 September 2015 22:29 - Last Updated Thursday, 03 September 2015 16:31

Președintă a Concursului, ea e între altele Ambasador Onorific UNESCO, iar soțul său, marele istoric de artă Radu Varia, a scris cartea fundamentală despre o altă glorie a țării, Constantin Brâncuși, gigantul sculpturii moderne, trecut la cele veșnice la Paris în 1957.